

ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΜΝΗΜΕΙΑ ΚΥΚΛΑΔΩΝ

Αί επανεκθετικά έργασιαί τῆς Ἐφορείας κατὰ τὸ ἔτος 1965 περιωρίσθησαν εἰς τὸ νέον κτήριο τοῦ Μουσείου τῆς Τήνου, τὸ ὁποῖον ἀνηγέρθη δαπάναις τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας κατὰ σχέδια τοῦ ἀρχιτέκτονος κ. Χ. Μπούρα. Εἰς τὸν προθάλαμον καὶ τὰς τρεῖς αἰθούσας τοῦ κτηρίου ὠλοκληρώθη ἡ ἔκθεσις τῶν ἐπιτυμβίων ἀναγλύφων καὶ ἄλλων μικροτέρων γλυπτῶν, καθὼς καὶ τῶν πίθων τοῦ 7ου αἰῶνος ἀπὸ τὸ ἀρχαῖκόν ἱερόν (Θεσμοφόριον) εἰς Ζώμπουργον. Εἰς τὴν αὐτὴν μετέφερθη τμήμα ψηφιδωτοῦ, τὸ ὁποῖον πρὸ ἐτῶν εἶχεν ἀποκαλυφθῆ παρὰ τὸν ναὸν τῆς Εὐαγγελιστρίας. Ὑπολείπεται ἡ ἔκθεσις εἰς τὸ περιστύλιον τῶν ἐλληνιστικῶν καὶ ρωμαϊκῶν γλυπτῶν, τὰ ὁποῖα προέρχονται κατὰ τὸ πλεῖστον ἀπὸ τὴν παλαιάν ἀνασκαφὴν τοῦ ἱεροῦ τοῦ Ποσειδῶνος καὶ Ἀμφιτρίτης.

Εἰς τὸ Μουσεῖον τῆς Δήλου ἔχει συμπληρωθῆ ἤδη ἡ ἔκθεσις τῶν ἀρχαῖκων καὶ κλασικῶν γλυπτῶν, ἐν μέρει ὑπὸ προσωρινὸν χαρακτῆρα δι' ἔλλειψιν χώρου, ὡς καὶ τῶν ἀγγείων τῆς ἀρχαῖκῆς ἐποχῆς. Ἀλλ' ἡ ἔκθεσις τῶν γλυπτῶν τῆς ἐλληνιστικῆς ἐποχῆς, τῶν τοιχογραφιῶν καὶ τῶν ἀντικειμένων τοῦ ἰδιωτικοῦ βίου, τὰ ὁποῖα προσδίδουν εἰς τὸ Μουσεῖον τῆς Δήλου τὴν ἰδιαιτέραν του φυσιογνωμίαν, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ προχωρήσῃ ἀνευ ἐπεκτάσεως τοῦ κτηρίου.

Τὸ ὀξύτατον κτηριακὸν πρόβλημα διὰ τὰ Μουσεία τῶν Κυκλάδων ἤρχισεν εὐτυχῶς νὰ ἀντιμετωπίζεται κατὰ τὸ τρέχον ἔτος ἀποτελεσματικῶς. Εἰς τὸ Μουσεῖον τῆς Πάρου ἀπεφασίσθη ἡ ἀνεγερσις νέας εὐρυχώρου αἰθούσης, τὸ Μουσεῖον τῆς Μυκόνου ἐπεκτείνεται διὰ μιᾶς αἰθούσης, δύο περιστυλιῶν πρὸς ἔκθεσιν καὶ μεγάλης ἀποθήκης. Καὶ τὸ πρόβλημα τοῦ Μουσείου τῆς Νάξου, τοῦ ὁποῖου τὸ ὄλικόν ἀδξάνει διαρκῶς διὰ τῶν ἀνασκαφῶν, εὗρεν ἱκανοποιητικὴν λύσιν. Παρὰ τοῦ παλαιοῦ ἱστορικοῦ σωματείου «Τίμος Σταυρός» παρεχωρήθη τὸ εἰς τὴν συνοικίαν Κάστρον κτήριο τῆς παλαιᾶς Ἐμπορικῆς Σχολῆς τῶν Καθολικῶν, τοῦ ὁποῖου ἤρχισεν ἤδη ἡ ἐπισκευὴ καὶ μετατροπὴ εἰς Μουσεῖον.

ΘΗΡΑ

Διὰ τὴν ἐνεργηθεῖσαν, δαπάναις τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας, ἀνασκαφὴν εἰς τὸ νεκροταφεῖον τῆς ἀρχαίας Θήρας ἐπὶ τῆς κλιτύος τῆς ΒΑ. Σελλάδας βλ. ΠΑΕ 1965, 183 κ.έ.

ΝΑΞΟΣ

Ἐξ ἀφορμῆς οἰκοδομικῶν ἐργασιῶν ἐνηργήθη μικρὰ ἀνασκαφικὴ ἔρευνα κατὰ τὴν ἀνατολικὴν παρυφὴν τῆς πόλεως παρὰ τὸ ναυδριον τοῦ Ἁγίου Μηνᾶ. Τὰ χῶματα, τὰ ὁποῖα εἶχον ὑποστῆ πολλὰς ἀναμοχλεύσεις, περιεῖχον ποικίλα δοτρακα ἀγγείων, τεμάχια terra sigillata, ἀλλὰ καὶ πρωτοκυκλαδικῆς φιάλης, προφανῶς ἐξ ἀπορρίψεων. Εἰς τὸ βάθος, ἐπὶ τοῦ φυσικοῦ ἐδάφους, ὑπῆρχεν εἰς κατεστραμμένους τάφος καὶ παρ' αὐτὸν εὗρέθησαν μία πληθὴν γυναικεῖα προτομὴ τοῦ 5ου αἰῶνος καὶ δύο μικραὶ ἀρβυλλοειδεῖς λήκυθοι, φέρουσαι ἐρυθρόμορφα ἀνθέμια.

Εἰς τὸ Μουσεῖον τῆς Νάξου εἰσήχθησαν τὰ κάτωθι γλυπτά:

1) Μικρὸν μεγέθους κορμὸς ἀρχαῖκῶ ἡμίεργου κούρου. Σφάζεται μέχρι τῶν γονάτων, ὕψ. 0,515 μ.

2) Ἀκέφαλον γυναικεῖον ἀγάλμα κατὰ τὸν τύπον τῆς μικρᾶς Ἡρακλειωτίσσης, ὕψ. 1.30.

3) Κορμὸς γυναικεῖου ἀγάλματος φέροντος ἰσιακὴν ἐνδυμασίαν, ὕψ. 1 μ.

Τὸ πρῶτον προέρχεται ἀπὸ τὴν περιοχὴν τῶν Μελάνων, τὰ δύο ἄλλα εὗρέθησαν κατὰ τὴν ἐκσκαφὴν θεμελίαν εἰς οἰκόπεδον τῆς πόλεως.

ΜΗΛΟΣ

Κατὰ τὸ θέρος τοῦ 1965 (6-8/7/65), ΝΑ. τῆς Ζεφυρίας καὶ περὶ τὰ 200-250 μ. ΝΑ. τοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Παντελεήμονος, διενηργήθη μικρὰ ἀνασκαφικὴ ἔρευνα εἰς τὸ κτῆμα Νικολάου Ξιδου, ὅπου εὗρέθησαν τέσσαρες πρωτοκυκλαδικοὶ τάφοι (Σχ ἐ δ. 1). Οἱ τρεῖς ἦσαν τοῦ γνωστοῦ τραπεζοειδοῦς σχήματος, ἔχοντες τὰς πλευρὰς ἐπενδεδυμένας διὰ καθέτων πλακῶν ἐξ ἐντοπίου πωρολίθου· εἰς τοὺς δύο τούτων καὶ ὁ πυθμὴν ἐσχηματίζετο δι' ἑτέρας πλακός (Πί ν. 407 α). Ὁ τέταρτος ἦτο ψοειδῆς, διαστ. 0,90 x 0,55 μ., καὶ εἶχε λαξευθῆ ἐντὸς τοῦ μαλακοῦ ἐδάφους, ἐπὶ δὲ τῆς ἄνω ἐπιφανείας τῶν πλευρῶν εἶχον τοποθετηθῆ ἀργοὶ λίθοι, ἐν εἶδει περιχειλῶματος πρὸς στερέωσιν τῶν πλακῶν καλύψεως (Πί ν. 407 γ). Οἱ δύο τάφοι, οἱ ὁποῖοι εἶχον τὸν πλακόστρωτον πυθμῆνα, περιεῖχον ἀνὰ μίαν μαρμαρίνην φιάλην (Πί ν. 408 α), ἐπὶ τῆς μιᾶς τῶν ὁποίων ἐσφζετο καὶ τμήμα τοῦ κρανίου τοῦ νεκροῦ. Εἰς τὴν πέριξ τῶν τάφων περιοχὴν περισυνελέγη πληθὸς ὀστράκων, ὧν δείγματα τινα ἀπεικονίζονται εἰς τὸν Πί ν. 408 β καὶ φαίνεται ὅτι ὑπῆρχεν ἐκτεταμένον πρωτοκυκλαδικὸν νεκροταφεῖον, τὸ ὁποῖον θὰ κατεστράφη κατὰ τὴν καλλιέργειαν τοῦ ἀγροῦ καὶ τὴν φύτευσιν τοῦ ἐλαιῶνος.

Ἐνηργήθη ἐπίσης περιοδεία εἰς τὸν Χάλακα, τὸ δυτικὸν ἀκατοίκτητον τμήμα τῆς νήσου, καὶ εἰς